

Govor ministrice za notranje zadeve Katarine Kresal na mednarodnem seminarju o prometni varnosti, Bled, 26. 1. 2011

Spoštovane gospe in gospodje, dragi gostje iz mednarodne organizacije prometnih policij in evropskega sveta za varnost v cestnem prometu, spoštovani udeleženci!

Nekaj več kot dve leti je, odkar vodim Ministrstvo za notranje zadeve, in lahko rečem, da naša jasna politika glede prometne varnosti že kaže rezultate. Začeli smo z relativno slabo varnostno-prometno situacijo, saj smo bili na repu držav članic EU glede prometnih nesreč s hudimi posledicami. Leta 2008 smo imeli 214 mrtvih na cesti. Soočali smo se tudi s posledicami nekaterih večjih nesreč, nekaterih še iz preteklosti in nekaterih aktualnih, ki so odpirale vrsto vprašanj.

Od tega, kako imamo urejeno signalizacijo na avtocestah, ki ne preprečuje dovolj učinkovito vožnje v nasprotno smer, do zahtev, da alkoholizirane voznike umaknemo s cest. Kritična javnost je zahtevala sistemske rešitve, svojci žrtev pa učinkovito ukrepanje zoper storilce, humanejši odnos do svojcev in hitrejša sodne postopke.

Zame in za moja kolega na ministrstvu za pravosodje in ministrstvu za promet je bilo to dovolj jasno opozorilo, da za zmanjševanje števila mrtvih na naših cestah potrebujemo hitro in usmerjeno ukrepanje. Začeli smo takoj. Najprej tam, kjer smo lahko ukrepali hitro. Nemudoma smo pregledali celoten avtocestni križ in predlagali ustrežnejšo signalizacijo cest, da bi zmanjšali možnost voznikovega nepravilnega ravnanja.

Svojci so nas opozorili na neprimeren odnos, ki ga imajo po nesrečah s smrtnim izidom do njih policisti, tožilci, sodniki, zdravniki in drugi uradni organi, s katerimi se srečujejo. Zato smo za policiste uvedli program usposabljanja s področja psihosocialne pomoči svojcem, od začetka lanskega leta pa ima policija tudi organizirano 24-urno dežurstvo za nujno psihološko pomoč. Če policist oceni, da je to potrebno, lahko svojce o umrlih obvesti v spremstvu psihologa.

Hkrati smo začeli s pripravo sistemskih ukrepov, ki so jih nekaj več kot leto dni pripravljale štiri delovne skupine, sestavljene iz strokovnjakov z več ministrstev in sodne veje oblasti. Pripravili smo, Državni zbor pa jih je tudi že sprejel, štiri nove zakone, s katerimi smo želeli preprečiti največje dejavnike tveganja, kot sta npr. alkohol in prevelika hitrost. Spremembe zakonodaje so pri najhujših prekrških, kot so prekoračitev hitrosti, vožnja v nasprotno smer in vožnja pod vplivom alkohola, prinesle višje denarne kazni in izključitev nevarnih voznikov iz prometa s takojšnjim začasnim odvzemom vozniškega dovoljenja.

Zakonodaja pa ni samo represivna, saj je omogočila tudi odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja pod določenimi pogoji. Sodišče tako lahko naloži vozniku, ki je bil obravnavan zaradi hitrosti, opravljanje programa dodatnega usposabljanja za varno vožnjo, od tistih, ki so bili alkoholizirani, pa lahko zahteva opravljanje kontrolnega zdravstvenega pregleda in vključitev v tri različne rehabilitacijske programe. To pomeni, da se bo moral voznik, ki je odvisen od alkohola, obvezno zdraviti, če bo želel, da se prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja odloži.

Ustanovili smo tudi agencijo za varnost prometa, ki deluje od 1. septembra lani in nam med drugim omogoča izvajanje analitsko raziskovalnega dela na področju prometne varnosti, presojo varnosti cestne infrastrukture in kar je najpomembnejše, izvajanje neodvisnega preiskovanja prometnih nesreč. Hkrati pa je policija glede prometne varnosti uvedla nov način dela.

Najprej samo na eni policijski upravi, od letošnjega leta pa po celi državi. Policijske uprave morajo svoje aktivnosti prilagoditi prometni problematiki na lokalnem nivoju, nadzor prometa

pa mora biti usmerjen tja, kjer se prometne nesreče najpogosteje dogajajo in kjer je največ kršitev. Šibkejši udeleženci cestnega prometa, kot so kolesarji, pešci in mladi vozniki, morajo biti deležni sistematičnega spremljanja in ukrepov policije, s katerim jim zagotavljamo čim bolj varno udeležbo v cestnem prometu.

Na sprejem v parlamentu čakajo še spremembe Zakona o prekrških, ki sledijo ukrepom Policije in uvajajo prioriteto obravnavo najhujših kršitev s takojšnjim odvzemom vozniškega dovoljenja na kraju nesreče.

Aktivni smo tudi na mednarodni ravni, saj se v okviru držav članic Salzburškega foruma kot tudi na ravni EU prizadevamo, da bi Evropska unija sprejela rešitve, ki nam bodo omogočile čezmejno izmenjavo podatkov o voznikih vozil in izterjavi prekrškovnih glob.

Danes lahko ugotovim, da je bil v teh dveh letih narejen ogromen korak naprej. Ne samo, da smo sprejeli pomembne sistemske ukrepe za izboljšanje stanja, vzpostavili smo tudi konstruktivno sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki so nas ves ta čas opozarjale na pomembne segmente prometne varnosti. V primerjavi z letom 2008 smo imeli tako v lanskem letu 138 mrtvih na naših cestah, kar je 76 manj kot pred dvema letoma. Iz repa evropskih držav smo se tako pomaknili na sredino in verjamem, da del zaslug za to pripada tudi naših ukrepom, aktivnostim policije in delu nevladnih organizacij.

Sedaj nas čaka spremljanje rezultatov dela agencije in analize uveljavitve nove zakonodaje. Pospešeno pripravljamo tudi nov Nacionalni program za obdobje 2012-2021, kjer si bomo ponovno zastavili cilj 50 % zmanjšanja števila mrtvih ter hudo telesno poškodovanih do konca leta 2020. Ministrstvo za notranje zadeve in policija odpirata v naslednjih dveh letih tudi dve prioritetni razvojni področji, in sicer projekt posodobitve nadzora in urejanja prometa na avtocestah ter hitrih cestah ter projekt sekcijskega in stacionarnega merjenja hitrosti na državnem cestnem omrežju.

Spoštovani udeleženci, mednarodna organizacija prometnih policij Evrope je v 14 letih delovanja prispevala velik delež k uspešnemu meddržavnemu policijskemu sodelovanju in izmenjavi dobrih praks na strateškem in operativnem nivoju delovanja policije v celotni Evropi. Tudi z vašim neprecenljivim delovanjem in aktivnostmi evropskega sveta za varnost v cestnem prometu ljudem in gospodarskim subjektom omogočamo varen prevoz potnikov in blaga ter visoko stopnjo mobilnosti.

Želim vam uspešno delo, našim tujim kolegom pa tudi prijetno bivanje v Sloveniji.